

ÖZEL GÜVENLİK KONULARINDAN OLAN ÖZEL GÜVENLİK HUKUKU VE KİŞİ HAKLARI KONUSU İLE İLGİLİ SINAVLARDAKİ SORU DAĞILIMINA GÖRE ENAZ 20 SORU SORULMAKTADIR.

Özel güvenlik: Devletin temel görevi vatandaşların huzur ve güveninin temini ile can ve mal emniyetinin sağlanmasıdır. Devlet bu sorumluluğu genel emniyet ve asayiş hizmetleri çerçevesinde genel kolluk kuvvetleri aracılığı ile yerine getirmektedir.

Genel kolluk adli ve idari kolluk olarak ikiye ayrılır

Adli kolluk: Suça müdahale eden kolluk görevlileridir. Jandarma (1839), polis (1845), sahil güvenlik (1982) ve gümrük muhafaza teşkilatı

İdari kolluk: Önleyici görev yapan kolluk görevlileridir. Özel güvenlik görevlileri, belediye zabıtası, orman muhafaza memurları, köy koruyucuları, köy bekçileri, kır bekçileri, çiftçi malları koruma kolloğu

Özel güvenlik suçların çeşitlenerek çoğalması sonucu devletin toplumun tüm kesimlerine sunduğu kamu güvenliğinde zaaf lar yaşanması üzerine, kamu kamu güvenliğini tamamlayıcı olarak 1981 yılında **2495** sayılı bazı kurum ve kuruluşların korunması ve güvenliğinin sağlanması hakkındaki kanunla başlamıştır.

2495 sayılı kanun özel güvenlik hizmetlerinin temelini oluşturmuştur.

26.06.2004 tarihinde yürürlüğe giren **5188 sayılı özel güvenlik hizmetlerine dair kanun** ile özel güvenlik hizmeti sunulan alan genişletilmiş ve önceki yasada bulunmayan düzenlemeler yapılmıştır.

5188 sayılı yasa ile 2495 sayılı yasa yürürlükten kalkmıştır.

Özel güvenlik izni: Kişilerin silahlı personel tarafından korunması, kurum ve kuruluşlar bünyesinde özel güvenlik birimi kurulması veya güvenlik hizmetinin şirketlere gördürülmesi **özel güvenlik komisyonu kararı üzerine valinin iznine** bağlıdır.

Toplantı konser, sahne gösterileri ve benzeri etkinliklerde; para ve değerli eşya nakli gibi geçici veya acil hallerde, **komisyon kararı aranmaksızın, valilik tarafından özel güvenlik izni** verilebilir.

Özel güvenlik komisyonu **valinin görevlendireceği bir vali yardımcısının başkanlığın da, il emniyet müdürlüğü, il jandarma komutanlığı, ticaret odası başkanlığı ve sanayi odası başkanlığı temsilcisinden** oluşur.

Komisyon kararını **oy çokluğu** ile alır, oyların eşitliği halinde başkanın bulunduğu taraf **çoğunluk** sayılır ve **çekimser oy kullanılamaz.**

Komisyon, koruma ve güvenlik hizmetini yerine getirecek personelin, **bulundurulabilecek silah ve teçhizatın azami miktarını ve niteliğini, gerekli hallerde diğer fiziki ve aletli güvenlik tedbirlerini** belirlemeye yetkilidir.

Şirketlerin özel güvenlik alanında faaliyette bulunması **içişleri bakanlığının** iznine tabidir.

Yabancı kişilerin özel güvenlik şirketi kurabilmesi ve yabancı şirketlerin Türkiye’de özel güvenlik hizmeti verebilmesi **mütekabiliyet esasına** tabidir.

Özel güvenlik şirketleri üstlendikleri koruma ve güvenlik hizmetlerinde istihdam edecekleri özel güvenlik görevlilerinin çalışma izin belgelerinin birer suretini **bir ay içinde ilgili kişi, kurum yada kuruluşa** bildirir.

Özel güvenlik birimleri veya **onbeş kişi ve üzerinde** özel güvenlik görevlisi istihdam. edilen yerlerde en az bir **güvenlik sorumlusu** belirlenir.

Güvenlik sorumlularında 10. madde (ögg aranan şartlar) de belirtilen şartlara ilave olarak **en az önlisans** mezunu olma şartı aranır.

Alarm izleme merkezi kurma ve işletme için **valilikten yeterlilik belgesi** alınması zorunludur.

Mülki idare amirleri (**illerde vali ilçelerde kaymakam**) kamu güvenliğinin gerektirdiği hallerde özel güvenlik izni verilen yerlerde alınan özel güvenlik tedbirlerini denetlemeye ve yetersiz bulunduğu takdirde ek önlemler aldirmaya **yetkilidir**

Özel güvenli birimi ve özel güvenlik personeli **mülki idare amiri ve genel kolluk amirinin emirlerini** yerine getirmek zorundadır.

Eğitim ve öğretim kurumlarında, sağlık tesislerinde, talih oyunları işletmelerinde içkili yerlerde **silahlı özel güvenlik görevlisi çalıştırılmasına izin verilmez.**

Özel güvenlik görevlileri özel toplantılarda, spor müsabakalarında, sahne gösterileri vb etkinliklerde **silahlı olarak görev yapamazlar.**

Para ve değerli eşya naklinde, geçici ve süreli koruma ve güvenlik hizmetlerinde, özel güvenlik eğitimi veren kurumlara, silah eğitiminde kullanılmak üzere **komisyon kararı ve valinin onayı ile** silah alma, kullanma ve taşıma izni verilebilir.

Göreve başlayan özel güvenlik görevlileri iş veren tarafından **onbeş gün içinde valiliğe** bildirilir.

Özel güvenlik görevlileri görev alanı ve süresince üniforma giyerler.

Görevin ve işyerinin özelliği nedeniyle gerekli görülen hallerde sivil kıyafetle görev yapılmasına **özel güvenlik komisyonu** izin verebilir.

Özel güvenlik personeli koruma ve güvenlik hizmetleri dışında başka bir işte çalıştırılmaz.

Ögg greve katılamaz , lokavt dolayısıyla işten uzaklaştırılmaz.

Kimlik kartı görev alanı ve süresi içerisinde **herkes tarafından görülebilecek şekilde** yakaya takılır.

Üzerinde kimlik kartı olmayan özel güvenlik görevlileri yetkilerini kullanamazlar.

Özel hukuk ve özel güvenlik şirketleri istihdam ettikleri ögg lerinin üçüncü kişilere verecekleri zararın tazmini amacıyla **özel güvenlik mali sorumluluk sigortası** yaptırmak zorundadır.

Yönetici veya ögg olabilme şartlarını taşımadığı veya bu şartlardan herhangi birini sonradan kaybettiği tespit edilenlerin **kimliği iptal** edilir.

Özel güvenlik kartını başkasına kullandıran özel güvenlik yöneticisi ve görevlisine **üçbin türk lirası para cezası verilir ve bu kişilerin özel güvenlik kimlik kartları valilikçe iptal** edilir.

Bu kişiler birdaha özel güvenlik alanında görev alamazlar.

Mülki idare amirinin veya birlikte görev yapılan yetkili genel kolluk amirinin verdiği **emirleri yerine getirmeyen** ve işlenen suçla bağlantısı tespit edilen kişi, kurum, kuruluş veya şirket yetkilileri **bir yıl süreyle özel güvenlik alanında görev alamazlar.**

Grev yasağına uymayan **ögg altı ay süreyle özel güvenlik alanında görev alamazlar.**

Silahını görev alanı dışında kullanan, görevi dışında üniforması ile toplantı ve gösteri yürüyüşlerine katıldığı tespit edilen özel güvenlik görevlilerinin **özel güvenlik kimlik kartları valilikçe iptal** edilir.

Bu kişiler bir daha özel güvenlik alanında çalışamazlar.

5188 sayılı Kanununun 10'uncu maddesi gereğince özel güvenlik görevlilerinde aşağıdaki şartlar aranır:

* Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak.

*Silahsız olarak görev yapacaklar için en az sekiz yıllık ilköğretim veya ortaokul; silahlı olarak görev yapacaklar için en az lise veya dengi okul mezunu olmak.

*18 yaşını doldurmuş olmak.

*26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş veya hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiş olsa bile;

* Kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına mahkûm olmamak.

* Affa uğramış olsa bile Devletin güvenliğine, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine, özel hayata ve hayatın gizli alanına ve cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar ile uyuşturucu veya uyarıcı madde suçları, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık ve fuhuş suçlarından mahkûm olmamak.

* Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine, özel hayata ve hayatın gizli alanına, cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar ile uyuşturucu veya uyarıcı madde suçlarından dolayı hakkında devam etmekte olan bir soruşturma veya kovuşturma bulunmamak

*Görevin yapılmasına engel olabilecek vücut ve akıl hastalığı ile engelli bulunmamak.

*14 üncü maddede belirtilen özel güvenlik temel eğitimini başarıyla tamamlamış olmak.

* Güvenlik soruşturması olumlu olmak.

5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun çerçevesinde özel güvenlik görevlilerinin yetkileri şunlardır

* Koruma ve güvenliğini sağladıkları alanlara girmek isteyenleri duyarlı kapıdan geçirme, bu kişilerin üstlerini dedektörle arama, eşyaları X-ray cihazından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirme.

*Toplantı, konser, spor müsabakası, sahne gösterileri ve benzeri etkinlikler ile cenaze ve düğün törenlerinde kimlik sorma, duyarlı kapıdan geçirme, bu kişilerin üstlerini dedektörle arama, eşyaları X-ray cihazından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirme.

* Ceza Muhakemesi Kanununun 90 inci maddesine göre yakalama.

* Görev alanında, haklarında yakalama emri veya mahkûmiyet kararı bulunan kişileri yakalama ve arama.

* Yangın, deprem gibi tabii afet durumlarında ve imdat istenmesi halinde görev alanındaki işyeri ve konutlara girme.

* Hava meydanı, liman, gar, istasyon ve terminal gibi toplu ulaşım tesislerinde kimlik sorma, duyarlı kapıdan geçirme, bu kişilerin üstlerini dedektörle arama, eşyaları X-ray cihazından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirme.

* Genel kolluk kuvvetlerine derhal bildirmek şartıyla, aramalar sırasında suç teşkil eden veya delil olabilecek ya da suç teşkil etmemekle birlikte tehlike doğurabilecek eşyayı emanete alma.

*Terk edilmiş ve bulunmuş eşyayı emanete alma.

*Kişinin vücudu veya sağlığı bakımından mevcut bir tehlikeden korunması amacıyla yakalama.

*Olay yerini ve delilleri koruma, bu amaçla Ceza Muhakemesi Kanununun 168 inci maddesine göre yakalama.

* Türk Medeni Kanununun 981 inci maddesine, Borçlar Kanununun 52 nci maddesine, Türk Ceza Kanununun 24 ve 25 inci maddelerine göre zor kullanma

Özel güvenlik görevlilerinin görev alanı

- Özel güvenlik görevlileri yetkilerini sadece görevli oldukları süre içinde ve görev alanlarında kullanabilirler.
- Özel güvenlik görevlileri silahlarını görev alanı dışına çıkaramazlar.
- İşlenmiş bir suçun sanığı veya suç işleneceğinden kuvvetli şüphe edilen kişinin takibi, dışarıdan yapılan saldırılara karşı tedbir alınması, para ve değerli eşya nakli ve cenaze töreni gibi düzergah ifade eden durumlarda düzergah boyu görev alanı sayılır.
- Görev alanı zorunlu hallerde **komisyon kararı** ile genişletilebilir.
- Kişi korumasında çalışan özel güvenlik görevlisi görev alanı koruduğu kişi ile birlikte olduğunda **ülke geneli**, koruduğu kişi olmaksızın **kişi koruma izni verilen ilin sınırlarıdır**.
- Zor kullanma ve yakalama yetkilerinin kullanılmasını gerektiren olaylar **hemen genel kolluğa** bildirilir;
- yakalanan kişi veya zapt edilen eşya **genel kolluğa** teslim edilir.

Alarm izleme merkezi kurma ve işletme için yeterlilik belgesi valilikçe verilir.

Komisyon kararı üzerine, özel güvenlik izni verilen kişi veya tesise **valilikçe ateşli silah alma yetkisi** verilir.

Görevin niteliği uzun namlulu silah bulundurmaya ve taşımaya gerektiriyorsa, uzun namlulu silahın niteliği ve sayısı **komisyonun kararı ve valinin onayı ile** tayin edilir.

- Silahlı ögg adayları **120 saatlik** eğitime tabi tutulur. Eğitimin **20 saati silah** ve atış eğitime ayrılır.
- Silahsızlar **100 saatlik** eğitim görür.
- Özel güvenlik görevlileri ile yöneticiler kimlik kartlarının yenilenebilmesi için **5 yılda bir yenileme eğitimi alır.**
- 5188 sayılı özel güvenlik hizmetlerine dair kanununun 23. maddesine göre öggleri Türk Ceza Kanununun uygulamasında **Memur** sayılır.
- **Bunlara karşı görevleri sebebiyle suç işleyenler Devlet Memurları aleyhine suç işlemiş gibi cezalandırılır.**

PVSK m.4/a suç işlenmesini önlemek amacıyla polise kimlik sorma yetkisi vermiştir.

ÖGG nin kimlik sorma yetkisi vardır ancak **kimlik tespit etme** yetkisi yoktur.

Ögg genel kolluk kuvvetlerine derhal bildirmek şartıyla, aramalar sırasında suç teşkil eden veya delil olabilecek ya da tehlike doğura vilecek eşyayı **emanete alma yetkisi** vardır –

Terk edilmiş ve bulunmuş eşyayı emanete alma yetkisi vardır

Önleme amaçlı arama sırasında bulundurulması suç olan eşyanın veya suç olayında kullanıldığı anlaşılan eşyalar **emanete alınarak derhal genel kolluk görevlilerine** haber verilir.

ÖGG görev alanında terk edilmiş veya başkaları tarafından bulunmuş eşyaları sahiplerine **iade edilmek veya genel kolluğa teslim etmek amacıyla da emanete alabilir.**

Bir eşya üzerinde kişinin tasarruf yetkisinin rızası dışında elinden alınmasına **el koyma** denir.

El koymaya hakim karar verebilir.

Zor kullanma kademeli olarak artan nispette bedeni kuvvet, maddi güç ve kanuni şartlar gerçekleştiğinde her çeşit silah kullanılmasını ifade eder.

Konusu suç teşkil eden emir; Konusu suç teşkil eden emir, **hiçbir suretle yerine getirilmez** Emri alan bunun anayasa, yasa veya tüzüklere aykırı olduğunu görürse yerine getirmez, bu aykırılığı emri verene iletir.

Amir emrinde ısrar eder ve bunu yazılı olarak yinelerse emir yerine getirilir. Yerine getirenin sorumluluğu yoktur. Ancak konusu suç teşkil ederse yerine getiren de sorumluluktan kurtulamaz (hırsızlık, rüşvet, darp vb konusu suç teşkil eden fiilleri emretmesi gibi)

Özel güvenlik görevlileri sendikaya üye olabilir fakat greve katılamazlar.

Devlet memuru statüsündeki ögg verilen disiplin cezalarına karşı idare mahkemelerine başvurabilirler

işçi niteliğindeki ögg verilen disiplin cezalarına karşı iş mahkemelerine itiraz edebilirler.